

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. Štev. 13.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,
28. MARCA (MARZO) 1957

Materinski praznik

Praznik Marijinega oznanenja dne 25. marca je tudi praznik vseh mater, naj žive na katerem koli kontinentu ali v katerem koli stoletju. Vseh mater dan. Povsod po svetu so ga proslavljali. Slovenska emigrantska skupnost v Buenos Airesu se ga bo pa spominjala na materinski praznik dne 6. julija, ki jo pripravljata obe mladinski organizaciji SFZ in SDO.

Veliko se je že pisalo o materah in še več se še bo. V vseh časih in v vseh narodih je brez števila pesmi o materah, o njihovem junaštvu, o njihovem trpljenju, o njihovi veri in upanju. In o njihovi ljubezni. O materinski ljubezni, ki je za vsakega izmed nas samo ena in edina. Materinska ljubezen!

Ni mogoče najti na zemlji bolj ljubečega bitja, kakor je mati. Ni mogoče govoriti o zemski ljubezni, ne da bi pri tem pomislili in mater. Ni si mogoče predstavljati lepših trenutkov, kakor so bili tisti, ko si sedel pri svoji materi v naročju, ko ti je pela, ko je s teboj molila k angelu varuhu in ko te je pokrižala po čelu za lahko noč in si ob njenem nežnem poljubu sladko zasanjal do jutra.

Takšne so bile matere od vseh začetkov sveta, takšne so danes in takšne bodo do konca dni. Vedno bodo m a t e r e !

Za nas, njihove otroke. Zanje pa se je mnogo spremenilo in se vsak dan spreminja, življenje njihovo, njihovo dejanje in nehanje. Ali smo kdaj pomislili, kako je mati živela, kako vzgajala in kako delala v stoletjih pred nami in kako živi in dela in vzgaja danes, v dvajsetem stoletju?

Mati kot mati je ostala danes prav tako, kakor je bila pred sto in sto leti. Okoliščine, v katerih živi, pa so povsem drugačne, kakor so bile takrat. Tudi za ves ostali svet so se okoliščine spremenile in z njimi življenje, pa vse drugače kakor za mater. Svet se novim okoliščinam in novim navadam prilagodi, ne vidič ali ne meneč se mnogo za to, od kje jih je privzel in kam ga morejo zavesti. Nima živga smisla za jasen pogled v bodočnost, na preteklo izkušnje pa tudi ne da veliko, da bi se iz njih učil in jih uporabil sebi v korist v pravem trenutku.

Mati pa je povsem drugačna. Sicer ne bi bila mati. Še ko je pred dobrega pol stoletja vedela, da ji je zagotoveno mirno domače ognjišče, da ji razmere ne bodo oteževale vzgoje otrok, da ji je dom varen, ker je oče varen v svojem poklicu, da se ji ni treba bati za sina, da bi ji ga požrla krogla, ne za hčer, da bi jo zvalil brezobziren zapeljivec, je že gledala v bodočnost in z materinsko strogostjo (če je sploh mogoče govoriti o materinski strogosti?) pazila na svoj rod, ki bo živel v bodočnosti, katera prihaja in v kateri se bodo znašle njene hčere kot matere in njeni sinovi kot očetje.

Želja vseh mater je pripraviti svojim otrokom in s tem vsemu svetu lepšo bodočnost. Težko bi bilo najti človeka, ki bi mogel trditi, da je kdaj mati kriva gorja, ki prizadeja človeštvu težke dni. Nakopje si gorje nase, ker pozablja na matere. Nauk mater je ljubezen, požrtvovalnost, delo, upanje, vera, nauk sveta, ki je pozabil na matere, pa sovraštvo, pohlep, zavist in lenoba.

V vrtoglavosti današnjih dni je mati junak, ki ji ga ni najti primere v zgodovini. Od sina, v katerega je stavila vse svoje upanje, je vzela slovo, ko je odhajal na bojišče. Ni ga bilo več nazaj. V hčeri je gledala bodočo mater, kakor je ona sama, pa tega ni dočakala, ker jo je zasula bomba. S svojim možem je upala doživljati mirne stare dni, pa ji upanje ni bilo izpolnjeno, ker mu je prej koncentracijsko taborišče vzelo življenje. Menila je, da bo kdaj iz sinove roke prešla Boga, pa je videla, kako tista roka vlihi revolver naperjen proti Bogu. O svoji hčeri je mislila, da ji bo v tolažbo na stare dni, pa se ji dogaja, da se ta hči norčuje iz njenega in svojega materinstva, ko je svojega sinčka in njenega vnučka oddala v rečo modernemu bogu — državi. Želela si je, da bi bil njen sin prav tak oče, kakor je bil njenim otrokom njen mož, pa se je zgodilo, da se sin niti ne spominja, kdo je mati njegovega otroku, ki joče v njemu neznan

KONFERENCA NA BERMUDIH

Štiridnevna konferenca med Eisenhowerjem in Macmillanom v Tuckers Townu na Bermudih se je zaključila 24. t.m. z objavo skupnega poročila o poteku in sklepih konference, ki so se je udeležili poleg obeh predsednikov Dulles in Selwyn Lloyd ter njuni politični, gospodarski in vojaški svetovalci. Konferenca je bila vseskozi tajna.

Zaceljene rane

Po nevarnem razdorju med zapadnimi zavezniki vsled sueške krize je ta konferenca znova zacelila rane v zapadnem obrambnem sklopu proti komunizmu ter je znova povezala zlasti USA in Anglijo v trden blok za daljšo dobo. Čeprav se Francija ni udeležila konference, je kljub temu preko Anglije ostala še vedno tretji partner v veliki atlantski trdnjavi proti vzhodni nevarnosti.

Najvažnejši sklepi s konference so: 1) povezava USA z bagdadskim paktom preko vojaškega odbora tega sklopa; 2) sporazum o skupnem nastopanju na Bližnjem vzhodu; 3) prenos najnovejših ameriških raketnih orožij v Anglijo; 4) pozitivno zadržanje USA in Anglije napram novoustanovljenemu skupnemu evropskemu tržišču in Euratomu.

USA v bagdadskem paktu

Med konferenco je USA objavila, da se priključuje bagdadskega paktu, v kolikor zadeva vojaško stran te pogodbe v nastopanju proti komunizmu na Bližnjem in Srednjem vzhodu. Sklep so pozdravile vse članice bagdadskega pakta, ostro pa so reagirale proti Siriji, Jordaniji in Egiptu na eni ter ZSSR na drugi strani. Indija se je zaradi tega ameriškega koraka "vzdržala", kakor poročajo iz New Delhi, ker smatra, da je s tem Pakistan dobil novo zaščito v njegovem sporu z Indijo zaradi kašmirske planote. Ameriški korak je pozdravila tudi Turčija.

Skupen nastop na Bliž. vzhodu

Istočasno s koncem konference na Bermudih je bilo v Kairu objavljeno, da sta Hammarskjöld in Nasser prišla do sporazuma glede sueškega problema. Prekop bo v teh dneh popolnoma očiščen za neovirano plovo v obeh smereh. Egipt da je pripravljen sodelovati z UNEF (vojaško silo ZN) v Gazi in ob arabskem zalivu, če bo to storil tudi Izrael. Egipt zahteva plačevanje prevoznine skozi prekop zase, kakor je to delala bivša sueška družba. Na bermudski konferenci pa sta Eisenhower in Macmillan sklenila, da bosta obe državi enotno reševali bližnjevzhodne probleme, razpravljala o možnosti zgraditve novih petrolejskih vodov, s katerimi bi Zapad mogel biti neodvisen od prevoza petroleja skozi sueški prekop. Ti vodi bi stali ok. eno milijardo dolarjev in so Macmillanova zamisel. S posebnimi pogodbami z državami, po ozemlju katerih bi vodi tekli, bi bilo zavarovano nemoteno pretakanje petroleja v sredozemska pristanišča.

Atomska orožja in poskusi

Macmillan je potrdil že obstoječe pogodbe med USA in Anglijo, po katerih je Anglija ameriško atomsko oporišče, najbližje zapadni Evropi. Te pogodbe bodo razširili sedaj še v toliko, da bo USA poslala v Anglijo tudi najnovejša prekokelinska atomska raketa, ki jih bodo hranili in smeli uporabljati Angleži v slučaju nevarnosti z vzhoda. Atomski naboji za te rakete pa bodo še naprej ostali pod varstvom Američancev na angleškem otoku ter jih bodo Angleži

sirotišnici. Za trdno je verovala, da bo svojo družino vedno obdržala okoli sebe, pa je prišlo, da danes ne ve, kje je njen mož, kje njen sin, kje njena hči. In v vsej tej svoji strahotni nemi praznini je ostala — m a t i !

Ni naroda na svetu, ki ne bi imel takih mater-junakinj. Tudi naš slovenski narod jih ima. Usoda je hotela, da je eden izmed narodov, ki v tem oziru prednjači pred drugimi narodi. So naše matere, ki gledajo in vidijo vse to divjanje doma, ki čutijo na lastnih domovih pogubni vpliv brezbožnega okolja, ki se z blago materinsko besedo in z gledom borijo proti njemu, ki bi dale tudi življenje, če bi s tem mogle preprečiti nadaljnje gorje svojim družinam in svojemu narodu, pa poleg tega še molijo

dobili v roke v trenutku potrebe. Poskusi z atomskim orožjem se bodo nadaljevali toda v taki hitrosti in v takih količinah, da ne bodo predstavljati nevarnosti za človeštvo zaradi atomskega izžarevanja. Gotovim atomskim poskusom bodo smeli prisostvovati tudi atomski trokovnjaki drugih dežel, vključno ZSSR, če bo to dovolila v svojih primerih tudi ta komunistična država zapadnim strokovnjakom.

Skupni evropski trg

USA in Anglija pozdravljata prve korake k Združenju Evropi z ustanovitvi skupnega evropskega tržišča in Euratomu. Tozadevni pogodbi sta bili podpisani v ponedeljek, 25. t. m. v Rimu. Članice so: Francija, Zahodna Nemčija,

BORBA ZA NADOBLEST

Eden najtežjih problemov ameriške zunanje politike je vprašanje njenih odnosov z Zapadno Evropo. Srednjevzhodna kriza je pokazala potrebo po končni odločitvi zunanje-politične smeri v Washingtonu. Ali bo morala USA korakati po isti poti v svojimi zavezniki v vprašanih, ki so za njih življenjske važnosti ali pa jim bo morala dopustiti, da si sami poiščejo rešitev. In te rešitve Zapadne Evrope se v mnogem ne strinjajo s hotenimi rešitvami ameriškega zunanje ministristva.

Politika, s katero sedanji odgovorni elementi v amer. zunanjem ministristvu hočejo zadovoljiti vse, svoje zaveznike in svoje vidne in nevidne nasprotnike, drvi v propad. Doslej je imela še vedno samo izgubo. USA more, n. pr. prepričati arabski Srednji Vzhod, da je prijateljica Arabcev, toda tu se pojavita problema Izraela in Alžira. Da bi USA mogla postati zaupljivi prijatelj Arabcev, bi morala pustiti Izrael samemu sebi in nastopiti proti Francozom v njihovih obupnih poskusih obdržanja Alžira pod svojim nadzorstvom.

Razvidno je, da USA ne more prepustiti Izraela njegovi usodi. In če bi USA poskušala pomiriti arabska čustva do vprašanja alžirske neodvisnosti, bi razkačila Francijo. Tako bi samostojna severnoameriška politika do Srednjega Vzhoda, ki se ne bi ozirala na Anglijo in Francijo, prišla v popolno opreko z interesi teh držav na teh področjih in pripeljala do resne nevarnosti za obstoj NATO. Sovjeti dobro poznajo slabosti ameriške zunanje politike in jo izkoriščajo v smeri oslabilve zapadne solidarnosti, ki je uspešno vzdržala komunistične politične in gospodarske napade iz Stalinovih časov.

IZ TEDNA V TEDEN

V Angliji je stopilo v stavko za zvišanje plač nad 1.300.000 delavcev v najvažnejših industrijah. Mogočna delavska unija namerava stavko razširiti na vsa področja britanskega industrijskega življenja, tako da bi do 6. aprila bilo v stavki nad 3 milijone delavcev. Prav tako so stopili v stavko pristaniški delavci. Vlada se trudi, da bi stavka čim prej prenehala, ker more imeti, če se zavleče, težke posledice za že itak neuravnoteženo britansko gospodarstvo.

Ciprski škof Makarios, konfiniran na otoku Seychelles, je izjavil, da je pripravljen pozvati EOKO na mir, pod pogojem, da ga prej izpustijo na svobodo in da bodo samo z njim razpravljali o

in hrepene po svojih ljubih sinovih in hčerah, ki so šli v tujino, na varno za življenje, toda prav tako polno nevarnosti za značaj, kulturo, vero in slovenstvo. Mati-junakinja doma želi in moli za svoje v tujini prav tako iskreno in z ljubečim srcem, kakor za tiste, ki jih ima morda doma okoli sebe, da bi se ohranili versko in narodnostno, mi njihovi sinovi in hčere in naši otroci, njihovi vnučki.

Zato našim materam za njihov god, za materinski dan, podarimo to-le obljubo: njihovi sinovi in hčere bomo ostali, kjer koli v tujini smo. Naše matere so Slovenke in če smi mi njihovi otroci, kaj moremo biti drugega — kakor Slovenci! Samo slab otrok se strmuje svoje matere.

Italija, Belgija, Holandska in Luksemburg, katerih parlamenti bodo morali še ratificirati tozadevne dokumente. Nad 160 milijonov Evropejcev se je tako povežalo v močno novo gospodarsko zvezo, ki bo postopoma odpravila vse medsebojne carinske meje in temu primerno preusmerila svoje gospodarstvo. Ta proces bo predvidoma trajal 12 do 17 let. Ko bo ta zveza stopila v akcijo, bo mogla tekmovali v svetovni trgovini na enaki stopnji z velesilami USA, ZSSR in Anglijo.

Zadnjikrat, ko je bil tako velik del Evrope združen v tako enoto, čeprav takrat na vojaški in politični podlagi, danes pa na gospodarski, je bilo za čaša Karla Velikega pred več kakor 1100 leti.

Sovjeti so pripravljene nuditi različne in privlačne možnosti za nemoteno sodelovanje Anglije in Francije z njimi. Ne samo, da ponujajo veliko in neovirano tržišče na svojih okupiranih področjih za Zapadno Evropo, pač pa obljublajo Angliji in Franciji dobo miru na njihovih področjih v Afriki in na Srednjem Vzhodu. Vse kar Sovjeti zahtevajo v zameno za to svoje zadržanje je angleška in francoska prilagoditev sovjetski ideji o ureditvi evropske kolektivne varnosti in reševanje nemškega problema v smeri priznanja Vzhodne Nemčije kot samostojne državne celote. Če bi bodisi Anglija bodisi Francija sprejeli te sovjetske ponudbe, bi ameriška zunanja politika doživela enega svojih največjih porazov.

Sovjeti bi v zamenjavo za evropski kolektivni varnostni sistem odpovedali varšavski pakt, vse svoje vojaške pogodbe s sateliti, pa na drugi strani zahtevali izstop Anglije in Francije iz NATO. Za postopno rešitev nemškega problema Sovjeti predlagajo umik svojih čet iz Vzhodne Nemčije, če in kadar bi Zapadna Nemčija opustila oboroževanje v sklopu NATO in pristala na razgovore z Vzhodno Nemčijo za družitev obeh. To bi seveda pomenilo zapadnonemško priznanje suverenosti Vzhodne Nemčije. Od tistega trenutka dalje bi Sovjeti v vseh pogajanjih vztrajali na zahtevi o uvedbi komunističnih "socialnih reform" v obeh Nemčijah. In sleherna oslabilve NATO bi oslabilo odločnost Zahodne Nemčije napram sovjetskemu pritisku, s tem pa bi se zamajala celotna zgradba zapadnega sveta z USA na čelu v obrambi proti ideji nevarnosti.

bodočnosti Cipra. Te pogoje je istočasno stavila tudi EOKA ter je brit. guverner otoka Harding odletel v London na posvetovanja.

Razorožitvena konferenca v Londonu, ki se je udeležujejo USA, ZSSR, Anglija in Francija, ostaja na mrtvi točki, ker se tudi tokrat, kakor vsa leta po vojni, zapadni delegati ne morejo sporazumeti s sovjetskimi glede načina izvedbe razorožitve.

Močan potres je zamajal San Francisco v USA in povzročil škodo po vsem mestu. Tudi več požarov je izbruhnilo. Oblasti so takoj prikočile prebivalstvu na pomoč ter preprečile zmešnjavo. Mrtvih n. ibilo. Prebivalstvo San Francisca se še dobro spominja strahotnega potresa pred 50 leti, ki je mesto razdejalo do tal in povzročil na stotine smrtnih žrtev.

Adenauer je odpotoval na politične in gospodarske razgovore v Perzijo. Na poti se je ustavil v Rimu, kjer je podpisal pogodbo o skupnem evropskem tržišču in Euratomu. Pred Adenauerjem je odpotovalo na Srednji Vzhod že več zahodnonemških gospodarskih delegacij v Perzijo, Pakistan, Indijo in druge tamkajšnje države. Zun. minister Von Brentano pa je odpotoval v Avstralijo. Zah. Nemčija kaže vedno večje zanimanje za vzpostavitev političnih in trgovskih zvez z južnoazijskimi državami.

Madžarski komunistični preds. Kadar je bil na razgovorih v Moskvi. Po njegovem povratku v Budimpešto je drugi madžarski komunistični veljak Maro-

FUE HONRADA LA MEMORIA DEL GENERAL LONARDI

En el cementerio de la Chacarita se rindió el viernes pasado un homenaje a la memoria del teniente general Eduardo Lonardi con motivo de haberse cumplido el primer aniversario de su muerte.

A las 9 los edecanes militar, aeronautica y naval del primer mandatario colocaron flores sobre su tumba. El acto central se realizó a las 11 ante su sepulcro. A la misma hora llegó el vicepresidente de la Nación acompañado por los ministros de ejército y aeronáutica, el comandante en jefe del ejército general Luis V. Bussetti y su comitiva. Después que las autoridades tomaron ubicación frente al panteón el comandante en jefe del ejército general Luis C. Bussetti conmemoró la muerte del primer presidente provisional de la revolución libertadora con un emotivo homenaje.

En el instante que el general Bussetti terminaba su discurso, sobrevoló el lugar del homenaje una escuadrilla de Gloster Meteor, mientras las autoridades se aprestaban a colocar en el panteón coronas de flores.

Los contraalmirantes Issac F. Rojas y Luis García, los generales Arturo Osorio Arana y Luis Bussetti y los comandos Julio César Krause y Jorge Rojas, procedieron a colocar en el recinto sendas coronas representativas de la marina de guerra, el ejército y la aeronáutica militar, respectivamente.

POČASTITEV SPOMINA GENERALA LONARDIJA

Prejšnji petek je bila prva obletnica smrti prvega začasnega predsednika republike, generala Edvarda Lonardija, ki je po uspeli osvobodilni revoluciji leta 1955 prevzel oblast v Argentini. Glavne pominske slavnosti so bile na pokopališču Chacarita, kjer v vojaškem panteonu počivajo njegovi posmrtni ostanki.

Ob 9. uri so prispeli pred vojaški panteon vojaški, letalski in mornariški poborniki predsednika rep. gen. Aramburuja ter so v njegovem imenu položili vence na Lonardijev grob. Glavne slavnosti so pa bile ob enajsti uri. Tedaj so prišli pred vojaški panteon podpredsednik republike kontraadmiral Rojas v spremstvu vojnega in letalskega ministra ter poveljnika vojske generala Luisa C. Bussettija in njegovih pomočnikov.

Potem, ko so vsi zavzeli svoja mesta nasproti vojaškemu panteonu, je povzel besedo poveljnik vojske general Bussetti ter je v ginljivih besedah poveljeval spomin umrlega gen. Lonardija in njegove vojaške ter človeške vrline. Nato so umrlemu predsedniku izkazali čast oddelki vojske, mornarice in letalstva, eskadrila letal Gloster Meteor je pa preletela njegov grob. Podpredsednik republike kontraadmiral Rojas, min. za vojsko Arturo Osorio Arana in min. za letalstvo comodoro Krause so zatem v imenu vojne mornarice, vojske in letalstva položili vence na Lonardijev grob.

Zatem so pa izrekli sožalje generalovi vdovi in njegovim sinovom ter ostalim sorodnikom.

can izjavil, da bodo "sovjetske čete ostale na Madžarskem tako dolgo, dokler bodo ameriške v Italiji, Nemčiji in drugod."

Sovj. obrambni minister Žukov je izjavil, da so sovjetski vojaki postali predebeli in da bodo morali postati bolj suhi. Po njegovem mnenju "debeli vojaki ne bodo mogli prenašati velikih naporov moderne vojne" ter "so izgubili gibljivost." Na ukaz iz Moskve bo sedaj vsa sovjetska vojska pričela zmanjševati živilske obroka.

Britanski kapetan Lasseter je bil imenovan za pribočnika nemškemu generalu Speidelu, vrhovnemu poveljniku NATO suhozemskih čet v Srednji Evropi. Prvič po l. 1808 se je zgodilo, da je britanski vojak postal pribočnik nemškemu generalu. Speidel bo prevzel poveljstvo 1. aprila, ko bo tega dne zahodnonemška vojska uradno pričela obstojati, Zah. Nemčija bo dobavila za NATO prav toliko vojaških sil, kakor jih Francija, ki je poleg USA najmočnejša sila v NATO po številu suhozemske vojske.

Splošne volitve v Zahodni Nemčiji bodo 15. septembra t. l., je 20. marca objavil predsednik republike Heuss.

Resolucije

Na petem slovenskem socialnem dnevu v Buenos Airesu 17. marca 1957. so na podlagi referatov, ki so osvetlili iz krščansko-socialnega stališča gospodarsko delavnost slovenskih rojakov, ki naravno teži za gospodarsko osamosvojitvijo in lastno podjetnostjo, bili ob ključku predlagani naslednji sklepi v potrditev:

I.

Podjetnik naj se zaveda svoje odgovornosti ne le nasproti kapitalu, ki je vložen v podjetje, marveč tudi nasproti nameščencem in delavcem, ki so uslužbeni v podjetju, in ki skupaj s podjetnikom sestavljajo eno delavno skupnost.

1. V tem pravcu naj ne motri delavca le kot činitelja, ki nekaj stane, ampak kot človeka, kateremu je podjetje in njega proizvodnja namenjena. Podjetnik naj se večkrat vpraša: Kaj bo z delavcem v mojem podjetju? Ali ima možnosti, da razvija svoje sposobnosti? Ali vladajo v podjetju takšni pogoji, da se delavec lahko z veseljem posveča svojemu delu? Ali postaja pri tem kot človek bogatejši in zrelejši? Ali mu je priznana njegovo človeško dostojanstvo in se tudi pri njegovem poklicnem delu ravna z njim kot s človekom?

2. Kljub skupnim koristim, ki jih imata podjetnik in delavec, ostane dejstvo, da skušata oba imeti od podjetja čim več koristi. Nasprotja, ki iz tega nastajajo, mora podjetnik močno omiliti, ako pritegne delavnost k posvetu in soodločevanju v vseh zadevah podjetja, ki se enako tičejo delodajalca kakor delojemalca. Izmenjava svobodno izraženih mnenj, more na eni strani seznaniti podjetnika s težavami in problemi njemu podrejenih, na drugi strani pa ustvariti v delavcih zavest soodgovornosti za uspeh in napredek podjetja, ki ga bo do neke mere smatral za "svoje" podjetje.

3. Tehnične izboljšave v obratih naj se tako uporabljajo, da ne bodo prihajale v korist le podjetniku in vse hujši racionalizaciji dela, ampak naj služijo zlasti tudi počlovečenju proizvodnega postopka, pri čemer mora priti do vidnega izraza načelo, da je vse gospodarstvo zaradi človeka, a ne, da bo človek podrejen in zaslužnjak gospodarstvu.

4. Končno naj se podjetnik vsak čas zaveda, da mora stati njegovo podjetje v službi skupnosti. Socialna funkcija podjetja naj dobiva svoj izraz v pravičnih plačah ter v socialnem varstvu slehernega uslužbenca. Potem pa, da blago, ki ga podjetje pošilja na trg, ustreza cenam, ki jih ljudje zanj plačujejo.

II.

Načelo odgovornosti pa v enaki meri velja za nameščence in delavce v podjetju.

1. V tem načelu je obsežna prav tako dolžnost, da sleherni pošteno izvršuje zaupano mu nalogo, kakor pravica do takšne plače, ki ustreza opravljenemu delu.

2. Delavec naj se pokaže solidarnega s podjetjem, v katerem je zaposlen. Kljub naraščajoči mehanizaciji, automatizaciji in racionalizaciji dela, naj se prizadeva, da ne postane mehaničen stroj v podjetju, marveč naj razvija ini-

Pred krstno predstavo Rozmanovega misterija "Roka za steno"

Krstna predstava odrskega dela ni vsakodneveni dogodek. Tako pri velikih narodih, kakor tudi v nominalnih razmerah doma, na slovenski zemlji, je bil tak krstni dan z veseljem in z nestrpnostjo pričakovani, tako pri avtorju dela, gledališču, ki mu je dalo na odru polnost življenja, pa tudi pri občinstvu, ki ga je prišlo hvaležno pozdravit in izraziti svoje veselje nad novorojenim detetom slovenske dramatične.

Mnogo bolj je to za nas vesel in upanja poln praznik v tujini: je znak žive delavnosti in uspešne produktivnosti v materinem jeziku, ki je brez dvoma najdražja dobrina in vrednota naše revne popotne torbe. Dokler bodo rastla izvirna slovenska dela med nami, naš slovenski obraz v tujem morju še ni v propadu: vedno se bo našlo še dovolj zavednih in vnetih src, ki bodo znala napore ustvarjalcev ceniti in jim pokazati hvaležnost za izvirne darove k slovenski duhovni zakladnici.

Tokrat bo krst Rozmanovega misterija Roka za steno. Rozmana smo doslej poznali največ kot pesnika, ki je zrastle in se razvil v naših popotnih letih iz Balantičeve družine ter se zdaj kot član SKA predstavlja z misterijem. Njegovo ime smo srečevali vsa leta po naših Zbornikih-Koledarjih, v Meddobju in drugod; zdaj ko stopa na deske našega gledališča, smo njegovega dela prav iskreno veselili ter ta njegov korak priskreno pozdravljamo.

Zunanja zgradba misterija je dokaj enostavna. Mogoče bi ga lahko prerezali na dvoje. Prvi del je nabiranje gradiva, drugi potem njega pretehtavanje, seciranje in razvozlanje, rekli bi, iskanje in nakazovanje rešitev in izhodov iz vzolov in problemov. Na šestih osehah stoji vsa zgradba; od teh le štirje "razstavijo" svoje probleme, ki niso nič drugega kakor izrezi posameznih delov krutega življenja zadnjih desetih let. Del tistega, kar smo vsi doživeli,

ciativnost, iznajdljivost in druge pozitivne lastnosti, ki so lastne svobodni človeški osebnosti. To mu bo ohranilo duševno prožnost, utrdilo njegovo samozavest in povečalo njegovo notranje zadovoljstvo, ker bo videl, da so v izdelkih delavnih rok sledovi njegovega stvariteljnega duha.

3. Proizvodnja s stroji pušča delavcem vedno več prostega časa, ki ga mnogi hvalevredno uporabljajo, da se zaposle delno še v kaki drugi gospodarski panogi, ali da obdelujejo svoj vrtiček, nekateri mlajši se posvečajo športu itd.

4. Vendar pa naj bi bil obilnejši prosti čas zlasti namenjen družini in vzgoji otrok, ki je zaradi zaposlenosti staršev izven doma velikokrat pomanjkljiva ali celo zanemarjena. Nprestanost je treba tudi izpopolnjevati strokovno in splošno izobrazbo, da ne zaostajamo za napredkom časa; dolžni smo gojiti tudi svojo versko in narodno kulturo; končno bodi toplo priporočeno delo v dobrodelnih ustanovah in raznih kulturnih organizacijah, ki skrbje za družabno povezanost in za kulturni ter gospodarski napredek slovenskega izseljenstva.

vsak po svoje, del gorja, katero se je zvrnilo na vsakogar izmed nas, naj smo na tej ali na oni strani morja. Različni so bili le načini, kako smo ta bremena sprejeli, jih nosili ali jih še nosimo. Pe-

Branko Rozman

ta oseba, Neznaneec, h gradivu samemu ne prispeva veliko. Je pa urejevalec in tehničar vsega nakopičenega, iskalec svetlih zvezdic na temnem nebu skoraj do kraja obupanih in poteptanih duš. Za

Koroški Slovenci v borbi za svoje pravice

V založbi Narodnega sveta koroških Slovencev je izšla v Celovcu knjiga pod naslovom "Die Sprachenfrage in Kaernten vor hundert Jahren und heute". Knjiga je v prvi vrsti namenjena nemškimi bralcem in je bila dostavljena tudi vsem vidnim osebnostim in ustanovam zasebnega in javnega značaja v Avstriji, ki imajo opravka s koroškimi vprašanji. Poslali so jo tudi vsem večjim univerzam in pomembnejšim knjižnicam v svobodnem svetu.

"Die Sprachenfrage in Kaernten vor hundert Jahren und heute" je prepotrebna knjiga, ki je sedaj izpolnila veliko vrzel v koroški publicistiki. O problemu slovenske manjšine na Koroškem

NEMIRI V SREDNJI SRBIJI?

Po nepotrjenih poročilih so v srednji Srbiji izbruhnili pred tedni večji nemiri ter so uporniki, ki so se pojavili iz gozdov, zavzeli več krajev okoli Valjeva, Užice, Čačka in drugod. Prebivalstvo je upornike povsod, kjer so izgnali "ljudsko oblast", z navdušenjem sprejemalo. Titovska vojska in policija sta z velikimi težavami zavzemali kraj za krajem in se jim je končno — drugače ni bilo pričakovati zaradi izredne nadmoči — posrečilo pregnati upornike nazaj v gozdove.

Poročilo Reuterja (ki ga je verjetno povzel po Tanjugu) o koncu tega upora, ki je baže imel zvezo z madžarskim, je bilo objavljeno v ponedeljek, 25. marca in se glasi v celoti:

"Štirje Jugoslavlani so bili obsojeni na smrt z ustrelitvijo v soboto, 23. t. m., ko se je končal največji jugoslovanski proces proti ubojem in banditstvu po zadnji vojni.

Omenjeni štirje obsojenci so bili vodje 28 članske tolpe, ki je ropala po petih okrožjih srednje Srbije ter so bili obtoženi 64 protizakonitih dejanj, vključno pet umorov."

to majhno svetlo iskrico jim skuša pokazati pot, ki je odrešujoča in edina pravilna. Tu odgovarja na mnoga vprašanja, ki smo si jih zastavljali tekom zadnjih let, tudi na tiste zamotane probleme, ki se nam zde na videz vsi krivični, a vendar le v jedru niso taki. Ti posamezniki, nosilci dejanj, izmed nas izbrani, govore iz sebe in za nas: njihove zgodbe so tudi naše in njihova pot k očiščanju naj bi bila obenem tudi naša. Zato naj besede Neznancea veljajo tudi nam: "Človek ne more živeti brez ljubezni, razen v pekelu, a še tam ga vzdržuje božja ljubezen..." "In drugje o Senci za steno — božji roki: "Pri tej senci se končujejo vse naše poti in z njo se začena pot našega upanja..."

Šesta oseba, Tajnica, je samo v pomoč Neznaneu.

To je le nekaj obrobni opomb k Rozmanovemu delu, ki ga z nestrpnostjo pričakujemo in pozdravljamo kot nov drobec k naši zamejski kulturi in literaturi. Daj mu Bog polnost uspeha!

S tem delom bo letos SKA pričela svoje kulturne prireditve, obenem pa bo to pričetek naše letošnje gledališke sezone.

In zdaj: zvenk gonga... —jkc

je bila tolikšna nepoučenost celo tam, kjer bi tega človeka ne pričakoval. Sedaj je tu delo, ki govori s številnimi dokumenti, iz katerih bo vsakdo točno razvidel in razumel zgodovinski razvoj in sedanjí položaj Slovencev na Koroškem. V dokumentarnosti je največja vrednost te knjige. Sestavljalec se je namenoma omejil zgolj na neobhodno potrebna pojasnila, pri katerih je vsaka beseda dobro pretehtana.

VELIKA MANIFESTACIJA

slovenskega kulturnega ustvarjanja v svobodnem svetu je bila zadnja samostojna umetniška razstava slovenskega akademskega slikarja g. Božidarja M. Kramolca v Torontu v Kanadi.

Akad. slikar B. Kramolc

Kot smo poročali v zadnji številki Svobodne Slovenije, je bila v Torontski Picture Loan Society. Odprta je bila od 16. februarja do 7. marca. Z njo je naš rojak g. Božidar Kramolc dosegel zelo lep uspeh ter si je s svojimi razstavljenimi umetninami še bolj utrdil sloves mladega slovenskega umetnika, ki ma pred sabo še lepo razvojno umetniško pot.

To nam potrjujejo tudi pisma, ki smo jih dobili iz Kanade po objavi zadnjega poročila.

ARGENTINA

Prejšnjo sredo je bil v vladni palači važen sestanek. Predsednik republike general Pedro Eugenio Aramburu je povabil v predsedstvo vlade predstavnike demokratičnih političnih strank, član narodnega posvetovalnega odbora, ministre zvetne vlade in po 10 predstavnikov vseh treh vrst argentinskih obo-roženih sil. Na tem sestanku je vlada seznanila vse povabljenе in vso javnost s slabim gospodarskim položajem države. Finančni minister dr. Roberto Verrier je za to priložnost sestavil podrobno poročilo. O njem so bile že več dni poprej razprave v vladni palači.

Sestanek je začel predsednik republike gen. Aramburu. Pozdravil je vse navzoče ter jih opozoril na namen tega sestanka: vsa republika mora zvedeti, da je gospodarsko-finančni položaj države zelo težak. Argentinci se lahko razlikujejo v svojih pogledih na razne probleme, toda vse pa mora družiti skrb za korist domovine. V nadaljnjih izvajanjih je omenjal moralno silo revolucije, ki ne izhaja samo iz zmage orožja, ampak tudi iz zmage morale. In rezultat tega je politični in ustavni temelj, ki ji daje pečat zakonitosti in ki je veljavna, dokler bo njeno delo slonelo na morali in dokler bodo moralne njene poti. Na tem sestanku bo govor o težkem problemu, za katerega je treba najti rešitev. In naj bo že kakršnakoli najboljša rešitev, revolucija jo bo začela izvajati, zavedajoč se, da bo s tem izpolnila svoje obveze napram sedanosti in tudi napram bodočnosti. Sedanjost je v naših rokah, bodočnost pa v vaših. Te besede je predsednik naslavljal na številne predstavnike demokratičnih polit. strank. Obrnjen proti njim je nadaljeval: "Skušajmo združiti to sedanost z bodočnostjo. Če bomo dosegli to, bomo za republiko storili veliko dobro delo". Takoj za tem je razgrnil pred vse realno sliko sedanega gospodarskega položaja v državi: dežela brez kapitala in najslabše opremljena, zadolžena, s padajočo in slabo proizvodnjo, z zastarelim in deficitnim prevoznim sistemom, z nezadostnim cestnim omrežjem, s pomanjkanjem raspoložljive energije in v nasprotju, z ogromnim naravnim bogastvom. Po besedah predsednika je to realna slika sedanega položaja z oteževalno okolnostjo, da se dolгови iz dneva v dan večajo. Spričo takega gospodarskega stanja v republiki, je predsednik vse opozarjal na odgovornost, ki jo imajo napram republiki ter naglašal, da se revolucionarna vlada smatra v gospodarskem pogledu vezano s prihodnjo ustavno vlado, čeprav je v političnem pogledu nepristanska in ne zasleduje svojih ciljev. Svoja izvajanja je zaključil s pozivom: "Argentinci sedaj pričakujejo rešitve in naši sinovi bodo tisti, ki nas bodo sodili."

Za predsednikom republike je povzel besedo fin. min. dr. Verrier. V daljšem govoru je pojasnjeval slabo gospodarsko in finančno stanje v državi. Med drugim je navajal, da je Argentina proračunsko leto 1956 zaključila s primanjkljajem 200 milijonov dolarjev. Po vseh dosedanjih znakih sodeč bo deficit tudi v letu 1957 dosegel isto višino. Če vlad-

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje na 3. strani)

R. SMERSU

NAŠI POLITIČNI CILJI

Temeljni komunistične zgradbe se dajejo. Vedno bolj jasno postaja, da stoji ogromni sovjetski orjak na lončenih nogah. Do skrajnosti naštudirani propagandni in ustrahovalni komunistični aparat ni mogel zamoriti želje po svobodi, ni mogel in ne more preprečevati uporov delavcev, kmetov, dijakov in sploh celih narodov. Razumljivo pa je — in to je tudi Dulles dobro povdaril, da bo komunizem vse storil, da to svojo pot navzdol zaustavi in če tega ne bo zmogel, bo v obupu sprožil novo svetovno vojno in bo sejal razdejanje in smrt, dokler ne podleže.

V tem razvoju dogodkov, ki so usodni tudi za nas Slovence je prav, ako ponovno naglasimo svoje politične cilje.

Sodelovanje pri rušenju komunizma

Vse do tistega dne, ko bo svobodni svet skupaj z zaslužnjemimi narodi premagal komunistično strahovlado, moramo vsi Slovenci nadaljevati borbo, ki smo jo doma začeli in s tolikimi žrtvami vodili. Ta borba se zdaj ne vrši več z orožjem, ampak s tiskano in govorno besedo, s propagando in s prepričevanjem. V tej borbi moramo vztrajati, jo moramo celo stopnjevati.

Rodila je že lepe uspehe, ni pa še

prinesla zmage. Zato moramo to borbo nadaljevati, moramo komunizem rušiti, kjerkoli ga srečamo, moramo razkrinkovati Titovo politiko in delovanje komunističnih agentov, ki se vrivajo v zapadni svet in ga skušajo razkrojiti. In če bo potrebno, moramo biti pripravljeni, da znova zagrabimo za orožje.

Zato nimajo prav tisti, sicer maloštevilni Slovenci, ki pravijo, naj sedaj zapadni svet kar sam opravi s komunizmom, mi Slovenci da smo že dovolj žrtvovali in tudi doživeli dovolj razočaranj in se zato te borbe ne bomo več udeleževali.

Res je, da smo ogromno žrtvovali in doživeli smo tudi mnogo težkih razočaranj, toda tisti, ki resnično ljubi svoj narod in svojo domovino, ne bo štel žrtve in razočaranj, ampak bo storil vse in doprinesel tudi nove žrtve za končno zmago.

Na pogorišču

Po zrušenju komunizma bo Evropa (ali pa morda ves svet) podobna pogorišču. Na tem pogorišču bo treba zgraditi nove domove, nov svet. Bomo pa na tem pogorišču našli še marsikaj dobrega in porabnega gradiva za nove domove. Hočem reči, da bomo v deželah, ki so bile zaslužnjene po komunizmu in ta-

ko seveda tudi v naši domovini, naši poleg peščice pokvarjenecv ogromno dobrih v trpljenju prekaljenih ljudi, našli bomo razne koristne naprave in ustanove in tudi nekatere pametne ureditve.

Razmere doma bodo dobro poznali ljudje, ki so v teh letih trpljenja tam živeli. Ti bodo morali prevzeti vodstvo dela na pogorišču. Mi, ki se bomo vrnili domov iz tujine, bomo svojim bratom in sestram doma svetovalci in pomočniki; skušali jim bomo posredovati izkušnje iz velikega sveta, ne bomo pa jim vsiljevali svojih misli in načrtov.

Nove države

Če sodimo po izjavah emigrantov, ki pa verjetno ne bodo odločali pri bodoči ureditvi Evrope, bo na prostoru, ki je sedaj v komunističnih kleščah, nastalo mnogo novih držav. Tudi na južnoslovenskem prostoru bodo nastale nove samostojne države; koliko bo teh držav, o tem ni prave jasnosti. Tudi mi, slovenski emigranti, zahtevamo ustanovitve svoje lastne države. Slovenska ljudska stranka, ki je vedno imela večino Slovencev v svojih vrstah in ki združuje tudi sedaj večino slovenskih emigrantov, je postavila zahtevo po slovenski državi.

Slovenski narod je postal državni narod. Želimo in zahtevamo, da bodi vse slovenski narod v slovenski državi. Če bi pa vendarle po sili razmer ostalo kaj Slovencev izven svoje narodne države,

potem moramo tem rojakom — pa naj tvorijo narodne manjšine ali pa so izseljenci — posvečati vso skrb, ker so kri naše krvi in so člani našega narodnega občestva.

Stik in povezava s sosedi

Ali naj se slovenska država s kom poveže, ali naj išče stike s kom?

Na to vprašanje je jasno in odlično odgovoril naš vladika, škof dr. Gregorij Rožman v svojem Pismu, objavljenem v Zborniku Svobodne Slovenije za leto 1957. Naš škof pravi takole:

"Slovenci smo del južnih Slovanov. Sosede nas je naredil Bog, bodimo si torej vsaj dobri sosedje, še boljše, prijatelji brez zahrbtnosti. Ako skušajo večji narodi ustvariti prijateljske odnose s prav tako velikimi sosedi, koliko bolj mi južni Slovani — štiri ali pet malih narodov nas je —, ki smo vsak zase malo pomembni v zboru narodov, vsi skupaj pa bi mogli vendar precej odtehtati!"

Prav v smislu teh besed je program SLS izrazil mnenje, da je svobodna povezanost držav (konfederacija) na slovenskem jugu najnaravnejša in najboljša, da pa mora narod sam odločiti s splošnim, enakim in tajnim glasovanjem vprašanje vstopa Slovenije v tako in sploh v vsako zvezo držav ali konfederacijo. Ne bo se pa slovenska država ožje povezovala s svojimi stoletnimi sovravniki.

Ponavljamo, da je to program prista-

šev SLS v tujini. Po osvoboditvi pa bo ljudstvo doma povedalo svoje odločilno mnenje.

Program SLS pa predvideva poleg stika in povezave slovenske države z južnoslovenskimi sosedi, tudi povezavo na širšem temelju. Čl. 8, drugi člen programa pravi v zadnjem odstavku, da stranka pozdravlja in podpira graditev in organizacijo Združenih držav Evrope.

Treba pa se je zavedati, da je ideja Združenih držav Evrope, ki jo predvsem podpirajo krščansko demokratična gibanja, šele v povojih in da je do njene uresničenja še dolga pot. Mi bomo s svojimi skromnimi močmi sicer vse storili, da pride do ustanovitve te velike meddržavne tvorbe, toda že preje bomo morali urediti razmere s svojimi slovenskimi sosedi, poiskati z njimi stik in se z njimi povezati v obrambo skupnih koristi.

Svobodne volitve in drugi nujni ukrepi

Poleg čimprejšnjega osvobođenja in zagotovitve možnosti, da narod svobodno odloči o svoji državi, je naš nadaljnji politični cilj čimprej razpisati volitve, da narod tudi svobodno izvoli svojo vlado.

V slovenskem zamejskem tisku smo sicer čitali mnenje, da ne bo mogoče doma takoj dati ljudstvu možnosti, da odloča o svoji državi in svoji vladi, češ, da se zaradi dolgega bivanja v komuni-

Novice iz Slovenije

Ciril Debevec je 26. januarja t. l. slavil v Ljubljani 30 letnico svojega umetniškega udejstvovanja. Proslava je bila v ljubljanski operi, kjer so za to slavnost igrali Verdijevega Othela v Debevecevi režiji. Kot gost je pel v tej operi tenorist g. Jože Gostič. Ciril Debevec si je pridobil sloves kot dramski igralec, posebno pa je razvil vse svoje velike umetniške sposobnosti kot operni režiser, kar je še danes.

Elektrarne v Sloveniji so v letu 1956 proizvedle eno milijardo 700.9 milijonov kilovatih ur električne energije. V primerjavi s proizvodnjo v letu 1955 se je lani dvignila za 305.8 milijonov kilovatih ur. To količino električne energije so proizvedle javne elektrarne, proizvodnja industrijskih elektrarn je pa lani dosegla višino okoli 200 milijonov kilovatih ur. Na proizvodnjo termoelektrarn odpade 482 mil. kil. ur, na hidroelektrarne pa ena milijarda 219 milijonov. K zvišanju električne energije v minulem letu sta pripomogli predvsem novi elektrarni v Vuhredu in Sočanju.

Cankarjeva založba v Ljubljani je priredila za kulturne delavce ogled prvotiskov in drugih knjižnih redkosti iz dobe nemške klasike in romantike. Navzoče je v knjigarni te družbe v Wolfovi ulici pozdravil urednik Cankarjeve družbe Božidar Borko in na kratko obrazložil antikvarično dejavnost ter opozoril na nekatere redkosti. Med temi so zlasti prvotiski Lessinga, Schillerja, Wielanda, Goethejevih zbranih spisov itd.

V slavističnem inštitutu ljubljanske

univerze so nedavno proslavili 60. letnico slavista prof. dr. Antona Bajca. Dr. Bajc je danes eden najbolj aktivnih slovenskih jezikoslovcev. Po smrti dr. Ramovša je na ljb. univerzi prevzel filološko stolico, razen tega pa vodi tudi lektorstvo v ljubljanski Drami.

Pesnica in prevajalka Lili Novotny je prevedla v nemščino manjši izbor sodobne slovenske lirike.

Dr. Leon Šavnik, prof. na medicinski fakulteti v Ljubljani, je nedavno slavil 60. letnico. Po promociji za zdravnika se je posvetil specializaciji v ginekologiji in porodništvu. Je prvi slovenski ginekolog ki se je izobrazil tudi v rentgenski terapiji ginekoloških obolenj, predvsem raka. Po smrti docenta dr. Cholewe je leta 1938 prevzel vodstvo banovinskega zavoda za zdravljenje in raziskovanje novotvorb.

V Mariboru je stanovanjska tiska še vedno občutna. Na mestni občini leži 1800 nujnih prošelj za podelitev stanovanj. Sodijo, da bi morali imeti na razpolago najmanj 6000 stanovanj za zadovoljitev vseh stanovanjskih potreb.

V Slov. Poročevalcu beremo še naslednje besede o pok. arhitektu Plečniku pod njegovo posmrtno maketo: "Umrl je umetnik, učitelj in človek; tvorec slovenske arhitekture, se pravi, oblikovalec prostora, v katerem živimo, delamo in umiramo. Načrtov je imel še za celo goro, a telo, čeprav skromno vse življenje, je odpovedalo. Zapustil je oporoko. Živeti čisto, delavno, posvečeno."

V Ljubljani so na zasedanju Filmskega sveta Podjetja za snemanje filmov VIBA sprejeli delovni načrt za poslovno leto 1957. Člani tega sveta so: Branko Babič, predsednik komisije za tisk pri predsedstvu Soc. zveze del. ljudstva, Jože Gale, režiser, dr. Bratko Kreft, književnik, režiser in dramaturg, prof. Zvone Miklavčič, načelnik tajništva za kulturo na ljb. občini, dr. Helij Modic, dekan Ekonomsko-pravne fakultete in predsednik Sveta za kulturo in prosveto na ljb. občini, Stane Sever, igralec, Milan Škerlavaj, direktor podjetja ŽITOMOKA, France Štiglic, režiser in Beno Župančič, književnik.

Mestni arhiv ljubljanski je ob arhivskem tednu izdal prvi zvezek "Gradiva za zgodovino Ljubljane v srednjem veku". Z njim je začela ta ustanova vrsto publikacij virov za mestno zgodovino.

Umrlj so. V Ljubljani: Karel Podkrajšek, strojevodja v p., Marija Čehovin, upok. in Ivan Kogej, gostilničar pri Nacetu na Vrhniki, Franc Ambrož v Ptuj, Ana Karlin, gostilničarka v Plevni, Marica Jerman, roj. Pozne v Oplotnici, Avgust Istenič, upok. v Mednem, Gregorij Flis, član Misijanske družbe sv. Vincencija P., zlatomašnik in duh. svetnik v Frankolovem. Lojzka Petrovič, roj. Knafele v Postojni, Ana Zajc v Kamniku, Anton Obreza strojevodja v p. na Rakeku, Lidija Kavčič, učit. v Žireh, Marija Ferlinc, roj. Zupančič učit. v p. v Šmarju pri Jelšah, dr. Jenšterle, zdravnik v p. v Trbovljah in Marija Čuk v Mariboru.

ci padlih, dobe državno pomoč. V mejah možnosti se povrne škoda tudi tistim, ki so bili pregnani zaradi političnega ali verskega prepričanja in delovanja.

Vedno pa bo moralo veljati načelo, da se mora izvršiti prehod iz komunistične tiranije v nov red pravičnosti in demokracije na miren in krščanski način, brez nasilja in osebnega maščevanja.

Novi red

Ko bomo izvršili gornje nujne ukrepe in bomo tako dosegli svoje bližnje cilje, bo treba pristopiti k uresničenju daljših ciljev, k zgraditvi novega reda, ki bo slonel na trdni veri v Boga, na svobodi, na demokraciji in na socialni pravičnosti. Posebno skrb bo treba posvetiti družini, vprašanju osvoboditve žena pridobitnega dela in družinskih plačam. Dalje bo treba na novo zgraditi temelje slovenske kulture, vzgoje, izobrazbe, šolstva in narodnega zdravja.

Ogromno delo nas čaka na gospodarskem področju in v socialnem življenju. Odpraviti bo treba kolektivistične zablode, preprečiti pa tudi povratak v kapitalistično izžemanje delavstva. V tem pogledu prinaša program SLS radikalne in moderne predloge, pri katerih uresničenju bodo marljivi delavci okoli "Družabne Prave" mogli opraviti pomembno delo.

Prosimo Vsemogočnega, da nam pomaga doseči te cilje.

Janko Hafner - petdesetletnik

V Buenos Airesu bo jutri dopolnil 50 let življenja slovenski časnikar Janko Hafner.

Rodil se je 29. marca 1907 kot sin kroj. mojstra v Škofji Loki. Po končani ljudski šoli je klasično gimnazijo študiral v Škofjih zavodih v Št. Vidu. Maturo z odliko je položil leta 1925. Istega leta se je vpisal na elektro-tehnični oddelek Tehnične fakultete na ljb. univerzi. Kot akademik je bil član Kat. akad. društva "Danice".

Po štirih semestrih študija na tehniški je Janka Hafnerja pripravljale uganke za Ilustriranega Slovenca v letu 1927-28 privedlo do uredništva Slovenca, prevajanje programov evropskih radijskih postaj v istem letu za ted. ljubljanski Radio Vestnik ga pa uvedlo v stavnico ted. Jugoslovanske tiskarne. Iz tistih časov je tudi njegov "največji mladostni greh", roman v podlistku v Radio Vestniku pod naslovom VAL OMEGA, pisan v stilu in kvaliteti kriminalnega romana. Ti njegovi prvi stiki z žurnalistiko so Janko določili njegov poznejši življenski poklic - časnikarstvo, za katerega je čutil v sebi veliko ljubezen. Bil je sicer še vpisan na univerzi, vendar se je vedno bolj posvečal pisanju poročil za Slovenca. To je bilo leta 1929, ko je bil po prvih dobrih reportažnih prispevkih sprejet kot redni reporter v Slovensko uredništvo. Šef urednik Slovenca je bil sedaj v Argentini živeči vseuč. prof. g. dr. Ivan Ahčin - Drin. Mentorja pri prvem časnikarskem delu sta pa bila Janku Hafnerju zlasti, že umrla urednika Slovenca, Franče Kramžar in Viktor Cenčič.

V svojih reportažah je Janko Hafner zlasti rad podčrtaval socialne probleme. Tako je n. pr. leta 1930 odkril ljubljanske "kanalarje", ki so kot brezdromci stanovali v nedokončanem zbiralnem kanalu na Vilharjevi cesti. Druga plat njegove reportaže je obdelovala tehniko in industrijo, gradbena in druga javna dela. Vsa ta številna poročila v Slovencu so bila njegova. Tretjo je pa posvetil svojemu hobbyju. — kraškim jamam ter je bralce seznanjal z lepotami jamskih čudes na našem Krasu. Ker je bil Janko tudi odlični fotograf, je avtomatično postal tudi fotoreporter Slovenca. Od leta 1930 do 1945 je s svojimi fotografijami v Slovencu ilustriral polnih petnajst javnega življenja v Ljubljani in deloma drugih krajih Slovenije.

Med tem delom v uredništvu Slovenca ga je ted. predsednik KTD g. dr. Gregorij Pečjak ponovno nagovarjal naj bi dokončal svoj študij na tehniški in zato za ta čas pustil delo v uredništvu.

Slovinci v Argentini

BUENOS AIRES

Kegljaške tekme v Moronu

V okviru prireditve Slov. dneva se je vršilo v ned. 24. t. m. popoldne na Slov. pristavi v Moronu tudi tekmovalje v kegljanju med kegljači Društva Slov. dom v San Justo in Slov. kegljaškega kluba Moron.

Tekmovalje se je pričelo kmalu po 15. uri s kratkim nagovorom preds. D. S. ing. Mozečiča, ki je pozdravil tekmovalce in vse navzoče občinstvo. V svojem nagovoru je poudaril pomen športnih tekmovalj, ki se letos vršijo v okviru Slov. dneva, za čim večjo povezanost Slovincov v Bs. Airesu.

Obe društvi sta postavili po 6 igralcev, ki so odigrali dve igri. Tekmovalje je pokazalo, da imata obe društvi zelo dobre kegljače, ki so dosegli lepe rezultate. Vendar pa je bilo opaziti, da so kegljači Slov. doma iz San Justa vajeni predvsem igre kot poedinci, medtem, ko so kegljači Slov. kegljaškega kluba Moron vajeni organizirane skupinske igre. To je slednjim tudi pripomoglo, da so v obeh igrah zmagali.

DAYDAM

išče:
RUDARSKEGA INŽENIRJA,
GEOLOGA,
ADMINISTRATORJA naše podružnice v San Rafaelu (Mendoza);
ŠOFERJA z lastnim kamijonom ali v soudeležbo.

Predstaviti se ob delavnikih od 17 - 19 ali pismeno na
DAYDAM S.R.L.
Calle 25 DE MAYO 533 - 3° piso
T. E. 32 - 7712
Buenos Aires

Janko je na to pristal, toda ljubezen do žurnalistike je bila močnejša. Namesto, da bi poslušal predavanja na tehniški, je raje pisal reportaže za Slovenca. Ko je za to zvedel g. dr. Pečjak, je bil hud. Bal se je, da ne bi bil Slovenec kriv, če kdo, ki je bil pri njem v službi, študija ne bi dokončal. Tedaj se je

Janko končno odločil za časnikarski poklic in se definitivno vrnil v uredništvo Slovenca.

L. 1936 mu je pok. ban dr. Marko Natlačen poveril nekakšen banovinski tiskovni referat, poročanje v besedi in sliki o banovinskih in državnih delih ter najvažnejših načrtih v Sloveniji. Kot tak je tudi sodeloval pri tehnični in grafični ureditvi "Zbornika Slovenije ob 20 letnici Jugoslavije". Leta 1937 je uredil tedensko ilustrirano prilogo Slovenca z naslovom "Teden v slikah", ki je dosegla po šestih mesecih 11.000 naročnikov. Kljub temu je bila nato ukinjena, ker sta kvaliteta papirja in tisk zaostajala za bakrotiskom nekdanjega Ilustriranega Slovenca.

L. 1938 se je poročil z gdč. Tatjano, roj. Inkiostri, hčerko srbskega narodnega slikarja Dragutina Inkiostrija. Razpad Jugoslavije je jublanta zalotil kot častnika v okolici Zagreba. Na Veliko noč se je vrnil v Ljubljano, in kot urednik Slovenca ostal pri njem vse do njegove zadnje številke dne 4. maja 1945. V tej noči je naš Janko odigral tudi važno vlogo. Prekanil je šefa nemškega poročevalskega in cenzurnega urada Verhouza, ki je prišel okrog ene ure ponoči osebno gledat v strojno stavnico, če se ne pripravljata drugačna številka Slovenca, kakor pa je bila na

Vsak teden ena

JAZ VEM ZA DEŽELO ...

Jaz vem za deželo, prelepo slovi, vsak, kdor jo pozna, jo visoko časti. Slovensko deželo jaz v mislih imam, nikoli je zadosti prehvalit ne znam. Zatorej, zatorej resnično povem: slovenski deželi enake ne vem.

V tej lepi deželi jaz mirno živim, pošteno s prijatelji se veselim; pošteno veselje povsod je doma, Slovenci povsod so veselega srca. Zatorej...

V tej lepi deželi prijatelj imam, od lica in srca jih dobro poznam, njih srce je čisto, prav kakor zlato, prijatelja svojga pozabljati ne bo. Zatorej...

V trgatvi slovenski v jeseni sem bil, vsak dan se pri drugih ljudeh veselil, veselja jeseni pozabil ne bom, v jeseni Slovenja veselja je dom. Zatorej...

In moram svoj kruhek iskati drugod, v slovenski deželi ga najdem povsod, navadil povsod se bom hitro ljudi, saj so mi Slovenci prijatelji vsi. Zatorej...

In pridem kedaj še sem k vam spet nazaj pogledat, kako se godi vam še kaj, zaupam, da boste prijatli mi še, da ni še nobeden pozabil na me. Zatorej...

zahtevo uradno dostavljena na nemško cenzuro. Tako ni zapazil priprav za slavnostno številko, čeprav je prišel v spremstvu dveh uradnic, ki sta znali slovensko, in je bil vsekakor od nekoga opozorjen, da se v uredništvu Slovenca "nekač pripravlja".

Janko Hafner je bil doma tudi tehnični urednik prvih štirih Koledarjev Slovenca. Po smrti Viktorja Cenčiča je leta 1944 prevzel pri Slovencu tudi mesto odgovornega urednika.

5. maja 1945 je z drugimi protikomunisti zapustil domovino. Na Koroškem v Celovcu je bil že ob nemški kapitulaciji. Tam je pomagal pri reševanju slovenskih beguncev. Sredi junija istega leta je nastopil službo kot cenzor pri angleški vojni cenzuri, ki je pregledovala avstrijsko pošto. Konec avgusta je postal šef mize za pošto, pisanó v slovensščini. Konec leta 1946 pa vodja cenzurnega oddelka s 44 cenzorji. Januarja 1948 je prešel kot uradnik k IRO v Celovcu, kjer je po naključju dobil v obdelavo vse libre desembarques slovenskih emigrantov na Koroškem, namenjenih v Argentino. Na tem mestu je lahko marsikaj napravil, da se je odhod v Argentino mnogim pospešil. Konec leta 1948 je sam emigriral v Argentino, kjer je bil prva leta v Bs. Airesu prodajalec v trgovini fotopotrebščin, da se je pričel jezika. Do leta 1952 je bil strojni risar, od tedaj naprej pa fotografski laborant do maja 1956, ko je pričel isto obrt na svoje. Lani konec oktobra je prišla za njim njegova žena ga Tatjana.

V Svobodni Sloveniji je začel sodelovati kmalu potem, ko je obnovila svoje izhajanje v Argentini. Iz Celovca ji je pošiljal novice in poročila iz življenja slovenskih beguncev na Koroškem in novice iz Slovenije, po prihodu v Argentino pa je vstopil v njeno uredništvo in v njem deluje še danes. Prav tako je v uredništvu Zbornika-Koledarja. V Zborniku-Koledarju za leto 1951 je objavil zanimivo študijo "Slovenski emigrantski periodični tisk", v Zborniku za 1953 članek "Tehnika atomskega veka", v naslednjem Zborniku razpravo "Atomski vek - doba mislečih strojev" v Zborniku Svobodne Slovenije za 1955 članek "Pred odletom z zemlje proti luni", v letošnjem Zborniku pa članek "Že letos bo segel človek v vesolje". Vsi ti članki so vzbujali veliko pozornost.

Janko Hafner se z vsemi vprašanji, ki so v zvezi z atomsko energijo ter z stratosferskimi poleti, stalno peča in je tu vedno "na tekočem". Zato ga mladinske organizacije rade vabijo kot predavatelja, da jih seznanja z najnovejšimi tehničnimi izsledki in pridobitvami.

Svojemu tovarišu in prijatelju Janku k njegovemu petdesetletnemu življenjskemu jubileju iskreno čestitamo vsi uredniki Svobodne Slovenije, z nami pa tudi vsi naročniki in bralci našega lista, ter mu iz vsega srca želimo, da bi mu Bog podelil še mnogo let življenja v zdravju, sreči in zadovoljstvu, da bi dočkal tudi dan, ko se bo lahko povrnil v resnično svobodno domovino.

Janko, Bog te živi še mnogo let!

Nogomet v okviru Slovenskega dneva

Lep sončen dan je prejšnjo nedeljo videl na zelenem polju Mladinskega doma Don Bosco v Ramos Mejia nad 40 fantov. Dokazali so, da vsak od njih zmora tri ure nogometa na dan, in to tudi veterani, ki igrajo žogo samo še ob slovesnih prilikah. Da je raven iger proti koncu padla, je čisto razumljivo. Napor je bil hud, prehud, da bi volja, ki je fantom ni manjkalo, premagala utrujenost. Zato je nujno, da se bodoče tekme primerno razdele na tri nedelje. A to bo stvar pripravljalnega odbora, ki bo pripravil nove nastope naših moštev v okviru vsakoletnih Slovenskih dnevo.

Tekmovanje je bilo po točkovnem sistemu. Ker so nastopila 4 moštva, je bilo 6 tekem; vsaka tekma je trajala 2x30 m. Sodila sta g. Perharič in domačin iz Don Bosca. Naslednji igralci so zastopali posamezna moštva: SFZ Lanus — Golejšček, Črnak J., Stanič, Urbanija, Gerkman Fr., Mehle, Berčič, Gerkman J., Črnak L., Nabergoj, Šmalc, Mavec; Mladinski dom: Zupane, Fajfar Avguštin, Tome, Bučar, Fašnar, Perčič, Šiler, Flander, Piber J., Štajdohar, Mehle, Smole, Filipič; SFZ Moron: Mežnar, Tomazin, Skvarča M., Devetak I., Skvarča, Kovačič, Prijatelj, Tušek, Devetak II., Magister, Gril, Petkovšek, Tomazin J., Marolt; Slov. dom (S. Justo): Kosančič, Skraba, Modic, Tekavec, Piber R., Gajlot, Benko, Meše, Lipovšek, Jenko, Kovač, Bras, Modic.

Rezultati tekem: SFZ Lanus: Slov. dom 2:0 SFZ Moron: Mlad. dom 2:1; SFZ Lanus: SFZ Moron 3:1; Mlad. dom: Slov. dom 2:1; Slov. dom: SFZ Moron 2:1; Mlad. dom: SFZ Lanus 2:2.

	I	Z	N	P	G	T	Koef.
SFZ Lanus	3	2	1	0	7:3	5	2.33
Mlad. dom	3	1	1	1	5:5	3	1.00
SFZ Moron	3	1	0	2	4:6	2	0.66
Slov. dom	3	1	0	2	3:5	2	0.60

S. F. Z.

S. D. O.

PRIPRAVLJATA

MATERINSKO PROSLAVO

ZA NEDELJO 7. APRILA OB 6. URI POPOLDNE, KI BO V CERKVENI DVORANI V CIUADELI

Vsi iskreno vabljeni!

Naprodaj:

Čalet v Hurlingham bl. tov. kvasa Av. Vergara — 3 sobe, kuh., kop., vrt. Priložnostna cena.
Ženska modna trg. v Olivos. Potrebno 30.000.
Depensa - Bar s stanov., mes. najemnina 300.—
Stavbišče 240 m² v Llavallol, 4.500 in mes. obroki

Posojila, udeležbe, družabništva

Prijavljajte prodaje, imam več nakupnih naročil

Janko Žirovnik

DORREGO 2645 - I. D Matr. Prof. 1321 T. E. 71 - 1223

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(29)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

"Ni mogoče," zavpije Jacomet. "Prihajš v proslavijo. Priznaš, da si govorila o belem pasu?"

"Morali ste se zmotiti, gospod," pojasni Bernardka mirno.

Polica je imel s to limanico preveč izkušnje, da bi imel stvar za izgubljeno. Vožnja gre naprej čez drn in strn. Krivka napeto prisluškuje.

"Bernardka Soubirous zatrjuje, da ima Gospa okrog dvajset let."

"Tega nisem trdila. Gospa nima niti sedemnajst let."

"Niti sedemnajst? Odkod veš to? Kdo ti je to povedal?"

"Kdo naj bi mi povedal? Saj sem vendar sama videla."

Jacomet s hitrim pogledom ošine Bernardko. Po daljšem, pravilnem branju, tretjič poskusi svojo srečo.

"Bernardka Soubirous trdi, da je Gospa videti natančno taka kakor kip svete Device v farni cerkvi..."

To pa je deklico ujezilo, da je zacepala:

"Te neumnosti nisem izrekla, Gospod. To je laž. Gospa s sveto Devico v cerkvi nima prav nič opraviti!"

Zdaj šine Jacomet pokonci, da bi pričel z drugo stopnjo zasliševanja, ki ga je bil vajen pri mladih potepuhih.

"Sedaj mi je dovolj," zarenči. "Ne misli, da se boš z menoj igrala. V miznici moje pisalne mize leži cela resnica. Gorje, tebi, če lažeš! Samo odkrito pri-

Tekme so bile zelo živahne in zanimive; vratarji so imeli dovolj dela in so prav dobro branili, zato tudi ni manjkalo aplavzov. Najbolje moštvo — kot celota — je SFZ Lanus z nadvse sigurnim Črnakom v obrambi. Mladinski dom ima zelo dobre posameznike, tehnično, morda celo boljše kot vsa ostala moštva, se pa preveč izgublja v driblingih. Presenetil je SFZ Moron — najprej z zmago nad Mladin. domom, nato s porazom po Slov. domu. Igralci SFZ Moron so plačali davek tempu igre, ki so ga vzdržali v tekmi z Mladin. domom. Pri Slov. domu S. Justo je nastopilo še največ veteranov, ki so se kar dobro držali z obilno podporo srednjega krilca R. Pibra. Le z nekoliko sreče bi celo tik pred koncem odvzeli eno točko Mladin. domu.

Zadnja tekma med SFZ Lanus in Mladin. domom je bila zelo napeta, posebno ker bi odločal količnik prvo mesto, če bi zmagal Mladin. dom. Tekmo je sodnik Perharič odpiskal 7 m pred koncem, ker je mrak že popolnoma onemogočil reden potek. Rezultat tekme je logičen

SLOVENCI PO SVETU

ANGLIJA

V Nottinghamu je nedavno slavil 70 letnico svojega življenja prof. tam. vseučilišča Janko Lavrin. Prof. Lavrin je Belo Kranjec. Gimnazijo je študiral na Sušaku, slavistiko pa v Rusiji in na pariški univerzi. Po končanem študiju se je kot velik slovanofil vrnil v Rusijo, kjer je začel izdajati mesečnik "Slavjanski mir". Že leta 1910 je prevedel v ruščino Cankarjevo "Hišo Marije Pomačnice". Med prvo svetovno vojno je bil dopisnik enega od velikih ruskih listov z bojišča. Zatem je bil dodeljen umikajoči se srbski armadi. Njeno trpljenje in napore je lepo opisal v knjigi vojnih spominov na Albanijo. Kot protiboljševik se je po zma-

Slovinci v Buenos Airesu

PRIREDE

POČASTITEV

SVOJEMU ŠKOFU PREVZVI-

ŠENEMU GOSPODU

Dr. Gregoriju Rožmanu

V NEDELJO 14. APRILA 1957

POPOLDNE.

zaključek enokovrednosti moštev. Končne sodbe o moči posameznih moštev ni mogoče podati na podlagi tekmovalja, izvršenega v enem dnevu; je preveč faktorjev, ki to preprečujejo.

Vsekakor gre velika zahvala pripravljavcem teh tekem v okviru Slovenskega dneva, da smo lahko videli fante v plemeniti borbi, kjer je nagrada zavest, da — igralci in gledalci — pomagamo pri utrditvi slovenske skupnosti.

Bs.

gi komunizma v Rusiji umaknil v Anglijo, kjer je postal docent za slavistične vede na univerzi v Nottinghamu. V Angliji je postal tudi soustanovitelj ugledne strokovne revije "The Slavonic and East European Review". Veliko je storil tudi za razširjenje znanja o slovenski kulturi na Angleškem. Vodilno je sedeloval pri angleški izdaji Prešernovih pesmi. Sedaj živi v pokoju in pripravlja izbor slovenskega pripovedništva.

FRIZERSKI SALON

"VENA"

išče za takoj pridno vajenko, ki ima veselje do frizerske obrti, Plača takoj primerno dobra!
Zglasiti se

"Salon Vena"

Pedro Goyena 1702

(esquina Carrapague)

tri kvadre od Rivadavia 6200

Do 50 % prištedite z nakupom

LICUADORE - UTEKOČILNIKA

"ALPINAMIX"

direktno iz slov. tovarne

"ALPINA"

Kljub nizkim cenam prvovrstna kakovost. Razni modeli \$ 550.—, 650.—, 950.—, vsi s 3 brzini in enoletno garancijo. Tudi na odplačila. Na željo brezobvezno predvajanje na domu.

LARRAZABAL 3799 - Tel. 68-9629

OBVESTILA

Članom Mladinskega Doma sporočamo, da bo v nedeljo dne 31. marca redni članski sestanek. Začetek s sv. mašo, ki jo bo daroval prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman ob 11. uri v cerkvi Marije Pomočnice in ne v kripti, kakor je to bilo dosedaj.

Po maši bo takoj sestanek na katerem bo govoril tudi naš Prevzvišeni. Zatem bomo imeli na vrtu skupno kosilo.

Vabljeni člani in prijatelji Mladinskega Doma.

K sv. maši vabljeni vsi Slovenci.

Vabi odbor

Dekleta "Dekliškega mladinskega doma" bodo sprejela v svojo sredo nadpastirja g. dr. Gregorija Rožmana na svojem mesečnem sestanku v nedeljo 31. marca ob treh popoldne v zavodu Marije Pomočnice v Moronu. Vsa dekleta vjudno vabljena.

Odbor

Slovenska kulturna akcija bo v priredbi svojega Gledališkega odseka začela novo sezono v soboto 6. aprila t. l. ob osmih zvečer s svečano krstno predstavo izvirne slovenske drame Branka Rožmana "Roka za steno". Predstava se vrši v dvorani kolegija "Santa Rosa", Bm. Mitre 1655 (dva kvadri od Plaza Congreso, eno kvadro od cerkve La Piedad proti Callau). Pokrovitelj predstave, prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman, je obljubil počastiti premiero s svojim obiskom. Gl. današnji oglaš!

Vedno več zanimanja vzbujajo med Slovenci športne prireditve v okviru Slovenskega dneva. Prejšnjo nedeljo se je s splošnim zadovoljstvom zaključilo tekmovalje v nogometu, kjer si je moštvo iz Lanusa priborilo prvo mesto.

Prihodno nedeljo, 31. marca t. l. pa se bo z začetkom ob 15. uri odigral namizni tenis med nastopajočimi skupinami SFZ Moron, SFZ Lanus, Mladinski dom Don Bosco in "Naš dom" San Justo v zavodu Don Bosco v Ramos Mejia. Tekmovala bodo posamezna moštva (štirje igralci) po naslednjem redu:

Prva igra: SFZ Lanus - SFZ Moron; druga: SFZ Moron - Mladinski dom Don Bosco; tretja: Mladinski dom Don Bosco - SFZ Lanus; četrta: SFZ Moron - Naš dom San Justo; peta: SFZ Lanus - Naš dom San Justo, in šesta: Naš dom San Justo - Mladinski dom Don Bosco.

V svoji sredini bomo pozdravili tudi Prevzvišenega, ki se bo prav to nedeljo mudil v Don Boscovem zavodu.

CERKVENI OGLASNIK

Velikonočna duhovna obnova v Ramos Mejia bo združena s sveto uro dne 4., 5. in 6. aprila. Zvečer ob 7.30 bo govoril č. g. dr. Mirko Gogala, po govoru litanijske blagoslovom. Vsak večer bodo na razpolago štirje spovedniki; spovedovanje se prične že ob sedmih. Zaključek v nedeljo zjutraj pri slovenski maši. Ob sedmih sveta maša, skupno sveto obhajilo in zahvalna pesem. Vsi rojaki iz ramoške okolice prisrčno vabljeni!

POD POKROVITELJSTVOM PREVZVIŠENEGA GOSPODA ŠKOFA

DR. GREGORIJA ROŽMANA

Sobota 6. aprila ob osmih zvečer

v kolegiju "SANTA ROSA" — Bartolomé Mitre 1655

KRSTNA PREDSTAVA

izvirne slovenske drame

BRANKA ROZMANA

ROKA ZA STENO

Igra, režija in scena — Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije

Vstopnice po \$ 7.— so v predprodaji pri poverjenikih, v pisarni SKA (Alvarado 350, R. Mejia, tel. 658-0827), v prodajalni "A los mandarines" (Avda. de Mayo 693, R. Mejia) in v Dušnopastirski pisarni (Ramón Falcón 4158, Capital).

ESLOVENIA LIBRE

Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelecual No. 52777	

Pakete za Veliko noč

vsakovrstne, kakor tudi zdravila, šivalne stroje, radijske aparate, dvokolesa itd. najbolje in najceneje pošilja

Jadran - Pak

Charcas 769. Blizu Retira. TE 31-8788

Buenos Aires

Uradne ure od 15-19 ure, ob sobotah od 11-13 ure.

Pismena naročila, kakor tudi denar, pošiljajte po giro postal ali z bančnim čekom na

ZDENKA KALEČAK
Casilla de Correo 340 - Buenos Aires

Vsi paketi so zavarovani in prispejo v 21 dneh.

Znatno znižane cene!

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Darilni paketi

iz Trsta

"CITRUS"

v težini od 5 do 100 kg brez plačila carine prispejo v roku od 25 dni. Prav tako pošilja kolesa, radio-aparate in šivalne stroje. Zahtevajte cenike in informacije
Glavni zastopnik

OTON FRESL, Buenos Aires.

Maipú 735/I. T. E. 31 - 5142

BERNARDKA

Bernardka sliši samo žalostni glas očeta, ki vedno znova ponavlja:

"Poglej, za to sramoto se imamo zahvaliti tebi, otrok moj!"

V Rue des Petites Possées so samo še najbolj zvesti. Na čelu koraka Anton Nicolau in vihti pepec.

"Jaz bi te rešil, Bernardka, pa prav gotovo..."

Bernardka komaj opazi viteza. Preveč ima opraviti z dihanjem. Ki postaja vedno krajše.

"Na, sosed, kaj mislite sedaj o tem?" vpraša policijski komisar davčnega upravnika.

Estrade riba čelo, kot da mora pregnati glavobol.

"Deklica ni lagala," reče nazadnje kratko.

Jacomet se smeje v globokem basu.

"Vidite, kako naivno je naše ljudstvo, Ne spomnim se, da bi kdaj med najbolj trdovratnimi krivci našel koga, ki bi bil bolj pretkan, bolj ostroumen in bolj železne volje, kot je bila ta mala. Ste opazili, kako rafinirano je premislila vsak odgovor in kako je preračunala posledice? Niti v eno past ni zašla. Vse spoštovanje ji, do zadnjega se ni vdala. Če bi ne prišel oče, ne vem, kako bi se izlekel iz te zadeve..."

Estrade je skomizgnil z rameni.

"Kaj ima od tega, če še naprej žene tako nevarno prevaro?"

"Žene jo uspeh, moj dragi, ploskanje, vloga, ki jo igra, četudi vsa darila denemo na stran. Človeška duša za policijo ni noben težak problem. Mar mislite, da so pred policijo vsi svetniki tako trdovratni kakor ta mala nebeška ošabnica?"

rožniki. Jih vidiš tam? To je brigadir d'Angla z Belchache in Paysom. Samo čakajo na moj ukaz, da te odpeljejo. Ne bodi torej sebi najhujša sovražnica, Bernardka. Gospod Dutour, državni tožilec, ti je ukazal, da ne greš več k Massabieli. Izjavi sedaj pred to pričo, pred gospodom Estradom, da boš poslušna."

"Obljubo moram držati," šepetne Bernardka.

Prvič in samo takrat seže v zaslišanje tudi J. B. Estrade.

"Gospod komisar ti želi dobro, dragi otrok," jo svari. "Poslušaj ga in obljubi mu, kar želi."

Bernardka s kratkim pogledom ošine tujega moža. Takoj uvidi, da ni poklican, da bi posegel v težki boj. Zato mu niti ne odgovori. Estrade občuti globok sram, kakor da je bil do kraja odbit.

"Naj pokličem orožnike?" vpraša Jacomet.

Bernardkini prsti se krčevito oprjemljejo vrece. "Ne morem si pomagati, če me orožniki odpeljejo," pravi.

"To še ni vse," vrta komisar dalje.

"Tudi očeta in mater bom dal zapreti. Prav nič me ne briga, če bodo tvoja mlajša brata in sestra stradali. Tvoje oče je bil nekoč že v preiskavi in sicer zavoljo veliko manjšega suma kot pa je ta velikanska prevara..."

Bernardka skloni glavo tako globoko, da ji obraza ni videti. Dolg molk. Jacomet je prišel do tretje stopnje svojega mučenja. Treba je še nekaj časa, da prične delovati. Namesto deklirnega odgovora tiho potrka na vrata. Enkrat, dvakrat.

"Naprej," zarenči komisar, ki se oddihava. Med vrati se pokaže visokorasla Soubirousova postava.